

ME OLIME EESTI SÕDURID

Carl Orav

Sissejuhatus Mart Laar

Siin on viie sõjaväe koolis õppinud kursusekaaslastest (aastatel 1936 kuni 1940) Eesti ohvitseri lood. Nende mälestused algavad Nõukogude okupatsioonist Eestis ning II maailmasõja puhkemisest. Kõik nad said kooli lõpetamisel 1940. aastal nooremleitnandi auastme. Siis võtsid nende elutee aga erineva suuna.

Leitnant **Hugo Kubja** põgenes Punaarmeed. Tema lugu räägib ellujäämisest Eesti metsades. Ühel juhul pidi ta ka relva kasutades oma vabadust ohustavast olukorrast läbi murdma. Ta võitles Vene vägede Eestist väljatõrjumisel Punaarmee vastu Tartu lahingus. Hiljem osales ta lahingutes Leningradi rindel. Sõja lõpul õnnestus tal läände põgeneda.

Leitnant **Edgar Reiksaar** võeti venelaste poolt kinni peale oma Punaarmee väeüksusest põgenemist. Venelased pidasid teda Saksa langevarjuriks ning spioneerimisüüdistuse saanuna mõisteti Nõukogude võimude poolt tema üle kohut. Kohus leidis ta süüdi olevat ning teda karistati surmanuhtlusega. Tal õnnestus põgeneda, kuid ta püüti uuesti kinni ning ta määrati surma mahalaskmise teel. Ehkki mitu kuuli olid ta pea läbinud, õnnestus tal ime läbi ellu jääda. Tema läbielamised ning lugu, kuidas tal õnnestus pääseda, on uskumatum kui enamik ilukirjanduslikke teoseid.

Leitnant **Viktor Orav** alustas oma sõjaväekarjääri Eesti armees, mis peagi likvideeriti ning Vene okupatsioonivägede poolt üle võeti. Ta põgenes Punaarmeed ja lõpetas vangina Saksa sõjavangide laagris. Elu vangilaagris oli karm, seda kinnitas asjaolu, et kui ta vabastati, kaalus ta vaid 40 kilo. Seejärel teenis ta Saksa SS pataljonis ning sai sõjategevuses raskelt haavata. Tema ja tema perekond elasid üle Tallinna pommitamise. Sõja lõpul, proovides mitte venelaste kätte vangi langeda, õnnestus tal jalgsi ning rongivagunite katustel sõites pääseda Tšehhoslovakiast Lääne-Saksamaale.

Leitnant **Johannes Jaagus** elas otseselt läbi Nõukogude okupatsiooni poolt kaasa toodud intriigid ja hirmud. Ta pidas suuri sisemisi võitlusi, kui teda sunniti astuma Kommunistlikusse Parteisse. Nuhid ning „surmainglid“ töid tema ellu ängi ja pideva hirmu. Punaarmees olles elas ta läbi mitmeid hirmuäratavaid õhurünnakuid. Ka temal õnnestus leida võimalus põgenemiseks ning temagi langes sakslaste kätte vangi.

Leitnant **August Võhmat** võis lugeda tõeliselt vapra ning pühendunud sõduri võrdkujuks. Ta osales sõjategevuses kõigi sõjaaastate jooksul. Mis tahes riigimundrit ta ka ei kandnud, ei kaotanud ta iial oma väärikust. Ta sai esmalt kapteniks ning seejärel omistati talle majori auaste. Sõjal õpul oli temast Saksamaal saanud kõrgeima auastmega eestlasest suurtükiväeohvitser. Augusti lugu on ka lugu armastusest. Sõja ajal kohtus ta noore naisega, kellest sai tema abikaasa. Pühendunult proovis ta sõjajärgseil aastail oma abikaasat üles leida, see otsingute käik tõi endaga kaasa palju ootamatuid pöörded ning saatuse keerdkäike.

ISBN 978-9949-470-90-7

